Vlaams Parlement

1757 (2018-2019) – Nr. 1
ingediend op 14 november 2018 (2018-2019)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Joris Poschet

over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

INHOUD

Behandeling..... 4

Bijlage: Regeringsstandpunt 5

Op donderdag 21 juni en donderdag 18 oktober 2018 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het verzoekschrift over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen.

Behandeling

Op donderdag 21 juni 2018 besloot de commissie, overeenkomstig artikel 101, 4, a), van het Reglement van het Vlaams Parlement, om het verzoekschrift ten gronde te behandelen. Overeenkomstig punt 7 van datzelfde artikel 101 legde de commissie het verzoekschrift voor aan de Vlaamse Regering.

Op 3 september 2018 bezorgde Vlaams minister Sven Gatz de commissie per mail het regeringsstandpunt.

Op donderdag 18 oktober 2018 verklaarde de commissie zich eenparig akkoord met het regeringsstandpunt.

Bart CARON,
voorzitter

Joris POSCHET,
verslaggever

BIJLAGE:
Regeringsstandpunt

Standpunt van de Minister

inzake

het verzoekschrift ingediend bij het Vlaams Parlement

door e.a. op 5 juni 2018

over een openbare radio- en tv-zender voor ouderen

De vraagstellers geven aan dat ouderen in de media ‘schromelijk over het hoofd worden gezien’, onder meer op het gebied van aangepaste programma’s voor ouderen op de openbare omroep VRT en vragen samenvattend ‘een radio- en tv-zender waar zij hun gading vinden op het vlak van populaire cultuur.

1. Situering

Vandaag al heeft de VRT de opdracht om zo veel mogelijk Vlamingen te bereiken (per week meer dan 85%). Zij probeert daarom met haar merkenportfolio aansluiting te vinden bij alle bevolkingsgroepen (volgens gender, leeftijd, opleidingsniveau, afkomst). Dat is immers bij uitstek de missie van de openbare omroep: alle Vlamingen verbinden, informeren en inspireren.

Eerder dan de doelgroep van de ouderen als een niche te benaderen, waakt de VRT over een inclusieve en generatie-overbruggende aanpak. Daarbij heeft de omroep ook oog voor de beeldvorming over ouderen (net als over andere bevolkingsgroepen).

Een paar voorbeelden:
- In de recente imago-campagne op Eén ‘Geen WK zonder supporters’ waren verschillende generaties (jong en oud) te zien.
- In de dagelijkse soap Thuis (Eén) zijn de verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd, onder andere met hoofdrollen voor ouderen.

De VRT probeert haar aanbod op zoveel mogelijke manieren te ontsluiten, bijvoorbeeld via VRT NU en de radio-apps.

De omroep maakt haar aanbod ook zo toegankelijk mogelijk, onder andere met behulp van ondertiteling en audiodescriptie. Deze service is in eerste instantie gericht op de ontsluiting van het aanbod voor slechtzienden en slechthorenden, maar ook de oudere bevolking geniet mee van dit extra kijk- en luistercomfort.

De VRT bedient geen enkele leeftijdsgroep beter, frequenter en intensiever dan de "ouderen"[1]. In 2017 bereikte VRT wekelijks 93,7% van de 65-plussers (norm: 75% per relevante doelgroep).

Radio

- De VRT-radiozenders samen halen bij 65-plussers een marktaandeel van 73% (ten opzichte van gemiddeld 64% bij alle Vlamingen)[2.]
- Radio 2 is marktleider met 57% marktaandeel bij de 65-plussers.
- In 2017 kreeg Radio 1 van de 65-plussers een gemiddelde waardering van 8,1 op 10 (ten opzichte van 8,1 bij de gemiddelde populatie), Radio 2 kreeg 8,5 (ten opzichte van 8,3 bij de gemiddelde populatie) en Klara 8,0 (ten opzichte van 8,1 bij de gemiddelde populatie).

Televisie

- Dagbereik[3] van Eén in 2017 bij 65+: 75,9% (= 931.679 Vlamingen), van Canvas: 24% (= 295.052) (en van Eén, Canvas en Ketnet samen: 78,5% (=964.510))
- In 2017 kreeg Canvas van de 65-plussers een gemiddelde waardering van 8,3 op 10 en Eén van 8,2 op 10 (ten opzichte van 8,2 bij de gemiddelde populatie voor beide netten).

2. Verwijzing naar Eclips TV

De indieners van het verzoekschrift verwijzen naar Eclips TV, maar geven niet aan waarom dit geen alternatief zou vormen.

[1] Conform de Beheersovereenkomst 2016-2020 hanteert de VRT als oudste bevolkingsgroep de groep van 65-plussers.
[2] CIM-luistercijfers september-december 2017
[3] 15 minuten consecutief kijken.

Eclips TV is een samenwerkingsverband van de commerciële partners Zorgshop Eclips, TeVeblad, Dag Allemaal en Hope Woonzorg. Eclips TV is een zender die zich richt naar 50-plussers en mantelzorgers. Naast een eigen programmatie biedt de zender ook een groot aanbod van oude VRT-series, film en muziek. De zender is bij Telenet en Proximus te bekijken.

De zender heeft een overeenkomst met de VRT afgesloten over het uitzenden van oude series en andere programma's van de openbare omroep.

Het is een driejarige overeenkomst over het gebruik van 5.200 uren aan beeldmateriaal uit het VRT-archief. Dat laat de zender toe om dagelijks vier VRT-series (twee in de voormiddag en twee in de namiddag) uit te zenden. Veel van de series klinken na vele jaren nog altijd bekend in de oren: Wij, heren van Zichem, Het pleintje, Schipper naast Mathilde, Kapitein Zeppos, Axel Nort, de Kolderbrigade en nog veel meer. Verder worden elke dag historische documentaires uitgezonden over belangrijke momenten en misdaden uit de geschiedenis.

3. De vraag naar een open kanaal

In het verzoekschrift wordt geponeerd dat 'een open kanaal een evidentie is voor ouderen die onmogelijk terecht kunnen via een digitaal alternatief', met de suggestie dat 'een jongerenzender naar het digitale platform kan verhuizen zodat er plaats vrijkomt voor een zender die zich op ouderen richt'.

In de optiek dat met open kanaal bedoeld wordt een analoog kanaal op de kabel, is het zo dat het niet aan de overheid toekomt om te bepalen op welke manier de dienstenverdelers hun omroepprogramma's tot bij de eindgebruiker brengen; het is de dienstenverdeler zelf die bepaalt welke omroepprogramma's zij verdelen op de analoge of digitale kabel. Bovendien wordt steeds meer digitaal televisie gekeken en die digitale capaciteit laat ook toe meer programma's aan te bieden, in casu dus ook Eclips TV.

In de optiek dat met open kanaal bedoeld wordt via andere manieren dan het internet, is het zo dat het internet een medium is dat ook meer en meer ingang

vindt om televisie te gaan kijken, ook bij ouderen. Ten bewijze daarvan kan verwezen worden naar televisieconsumptie via internettoepassingen zoals Stievie en VRTNU. En daar is geen sprake van beperking van capaciteit.

4. Conclusie

De VRT is op vandaag de omroep die meer dan boven de norm de ouderen bereikt. Dat de ouderen 'hun gading' niet zouden vinden in het aanbod van de VRT lijkt dan ook overdreven. De VRT doet voor deze doelgroep zeker inspanningen, en doet – zoals aangegeven – meer dan wat de bepalingen in de huidige beheersovereenkomst opdragen. Het opstarten van een speciaal omroepkanaal op de VRT ten behoeve van ouderen is overigens niet voorzien in de beheersovereenkomst.

Bovendien riskeert dit ook op Europese bezwaren te stoten inzake staatssteun; de Europese Commissie zou dergelijk initiatief mogelijks bestempelen als marktverstorend indien met overheidsmiddelen dergelijke omroepkanaal voor ouderen in concurrentie zou gaan met overheidsmiddelen.

Ik zie hier dus weinige concrete actiemogelijkheden, zeker niet vanuit mediabeleid via de opstart van een extra VRT kanaal.

En bovendien wil ik het privé-initiatief van Eclips TV, dat nog maar recent is opgestart en dus ook enig krediet verdient, alle kansen bieden.